

Loppuraportti

Porukalla paras! -hanke

1.3.2017–28.2.2019, Leader Varsin Hyvä

1. Hankkeen toteuttajan nimi

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri ry

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

Porukalla paras! -hanke 2017–2019

Hankenumero: 40028

3. Yhteenveto hankkeesta

Porukalla paras! -hankkeen tavoitteena oli käynnistää kulttuurisensitiivistä sukupolvitoimintaa hankekuntiin eli Paimioon, Taivassaloon, Maskuun ja Nousiaisiin. Hankekumppaneina olivat SPR:n Varsinais-Suomen piiri, Suomen Metsästäjäliiton Varsinais-Suomen piiri ja Lounais-Suomen Martat. MLL:n Varsinais-Suomen piirin paikallisyhdistyksistä mukana olivat Lemun, Maskun, Nousiaisten, Paimion ja Taivassalon paikallisyhdistykset. Yhteistyötä tehtiin laajasti eri paikallistoimijoiden kanssa kuten SPR:n, Marttojen ja metsästysseurojen sekä muiden paikallistoimijoiden kanssa.

Hankkeen tavoitteisiin pyrittiin pääsemään uusien vapaaehtoisten rekrytoinnin ja koulutuksen, erilaisten tapahtumien ja retkien sekä viestinnän muutosten ja pysyvien toimintamallien käynnistämisten avulla. Hankkeessa onnistuttiin tavoittamaan kohderyhmä hyvin. Uusia vapaaehtoisia saatiin mukaan yli tavoitteen, mutta maahanmuuttajataustaisia toimijoita ei tavoitettu, yhtä lukuun ottamatta, toimintaan mukaan. Toimintaympäristö oli tälle tavoitteelle vaativa (isovanhempi-ikäisten maahanmuuttajataustaisten kuntalaisten vähyyys ja heidän tavoittaminen). Kulttuurisensitiivisyyttä tuettiin osana vapaaehtoisten koulutuksia ja näin varmistettiin se, että vapaaehtoisilla on hyvät edellytykset kohdata erilaisia perheitä.

Toiminnassa (tapahtumat, lukumummi- ja -vaaritoiminta, kerhot, luontomummi- ja -vaaritoiminta, perhekahvilavapaaehtoiset) tavoitettiin kohderyhmä hyvin, sillä niihin osallistui perheitä monenlaisilla taustoilla. Eri toiminnoista saatiin hyvää palautetta ja kannustettiin jatkamaan yhteistyötä.

Hankkeen tuloksen voidaan todeta, että sukupolvitoiminta on vahvistunut jokaisen hankekunnan alueella. Erityisen vaikuttavaa on se, että paikallisesti saatiin käynnistettyä sellaisia toimintoja ja yhteistyötapoja, jotka toimivat myös hankkeen jälkeen. Tällaisia ovat lukumummi- ja -vaaritoiminta, tietyt tapahtumat ja perhekahvilavapaaehtoiset.

4. Raportti

4.1 Hankeen tavoitteet

4.1.1. Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Hanke on osa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2014–2020. Ohjelman toimenpide on Maaseudun palvelut, kehittäminen ja ohjelman alatoimenpide: 7.4. Maaseudun palvelut.

4.1.2 Hankkeen keskeisimmät tavoitteet

Porukalla paras! -hankkeen tavoitteena oli käynnistää uutta paikallista kulttuurisensitiivistä sukupolvitoimintaa. Joko muualla Suomessa kokeiltujen toimintamallien siirtämistä nimettyihin MLL:n paikallisyhdistyksiin tai kokonaan uuden vapaaehtoistoimijaryhmän etsimistä niihin. Hankkeessa yhdistetään täysin uudella tavalla maahanmuuttaja- ja sukupolvitoiminta. Käynnistettävä toiminta vähentää yksinäisyyttä ja lisää universaalien osallistumisen mahdollisuutta, jossa kieli, sukupuoli tai ikä ei ole osallistumisen esteenä. Yhteistyö vahvistaa yhdistysten toimintaedellytyksiä hankkeen päätyttyä. Tavoitteeseen päästään mm. uudistamalla viestintää, löytämällä uusia verkostoja ja ottamalla käyttöön uusia toimintasisältöjä.

Hankkeessa oli tavoitteena

- 1) järjestää yksittäisiä tapahtumia, retkiä ja vierailuja, joiden avulla kannustetaan kuntalaisia löytämään sukupolvitoiminta. Määrällinen tavoite: 13 tapahtumaa, joissa 344 osallistujaa.
- 2) käynnistää kolmen vuoden aikana toimintaa kohderyhmälle, esim. luontotoiminta, kouluysteistyö. Määrällinen tavoite: 15 eri toimintaa, joissa käyntejä 3620.
- 3) rekrytoidaan uusia vapaaehtoisia ja uusia yhteistyökumppaneita. Määrällinen tavoite: kahdeksan uutta vapaaehtoista ja viisi uutta yhteistyökumppania.
- 4) järjestetään koulutuksia, joihin rekrytoidaan uusia vapaaehtoisia. Määrällinen tavoite: kahdeksan koulutusta, joihin osallistuu vähintään 60 vapaaehtoista.

4.2 Toteutus

Hanketta on toteutettu hankesuunnitelman mukaan.

4.2.1. Hankkeen toimenpiteet

Tapahtumat, retket ja vierailut

Laadullinen toteuma

Hankkeen kivijalan muodostivat erilaiset tapahtumat, retket ja vierailut. Niiden suunnittelu toimi alustana yhteistyön käynnistämiseksi alueella. Yhteistyöhön oli helppo lähteä, kun oli konkreettinen, yhteinen tavoite. Toimintojen teemat nousivat perheille ja senioreille tehdyistä kyselyistä. Tavoitteena oli tapahtumien, retkien ja vierailujen kautta saada yhteen uusia yhteistyökumppaneita, toimia viestinnän tukena ja uusien vapaaehtoisten rekrytointipaikkana. Tapahtumista saatiin hyvää palautetta koko hankekauden aikana. Tapahtumiin osallistui kohderyhmään kuuluvia henkilöitä erinomaisesti. Hankkeeseen osallistuneet toimijat ovat todenneet, että tämän tyyppistä sukupolvitoimintaa tullaan jatkamaan osana yhdistysten omaa toimintaa.

Määrällinen toteuma

Tavoite ylitettiin: 14 tapahtumaa, joissa oli yhteensä 4751 osallistujaa.

Kohderyhmälle suunnatun toiminnan käynnistäminen

Laadullinen toteuma

Hankesuunnitelman mukaisesti MLL Paimion yhdistys teki vierailuja paikalliseen ikäihmisten palvelukeskuksiin vuonna 2017. Vierailut jäivät nopeasti yhdistyksen omaksi toiminnaksi: ne olivat toivottuja, mutta eivät osaltaan edistäneet hankkeen tavoitetta rekrytoida isovanhempikiäisiä toimintaan. Kerhotoiminnassa aikana innostava yhteinen toiminta oli Terhokerho, jossa sukupolvet kohtasivat aktiivisesti. Terhokerho on hankeaikana kokoontunut Maskussa, Nousiaisissa ja Paimiossa. Kerhotoiminta oli osallistujien mukaan monipuolista ja se kokosi hyvin eri sukupolvet yhteen. Kerhotoiminnan idea jää yhdistykseen, ja sitä hyödynnetään aina, kun sopiva vapaaehtoinen löydetään yhdistyksen toimintaan.

Mummon kanssa mustikkaan -luontokerhotoimintaa, joka on MLL:n Järvi-Suomen piirin kehittämä toiminta, käynnistettiin hankealueella. Toiminnassa sukupolvet kohtaavat: lapsiperheet toimivat luontoon ja ympäristökasvatukseen liittyen yhdessä MLL:n luontomummien ja -vaarien kanssa. Toiminta osoittautui kiinnostavaksi ja siinä järjestettiin retkiä mm. lähiluontoon yhteistyössä Metsästäjien, MLL:n, Marttojen ja SPR:n paikallistoimijoiden kesken. Nämä toiminnot tavoittivat hyvin kohderyhmän. Hankkeen aikana luontotoimintaa käynnistettiin Maskussa, Maskun Lemussa, Nousiaisissa ja Taivassalossa. Toimintamuotoina olivat tapahtumat, perhekahvilavierailut ja retket. Erityisesti luontomummien osallistuminen perhekahvilatoimintaan jää hankkeen jälkeen yhdistykseen pysyväksi toiminnaksi. Tässä toteutuu myös yhdistysten välinen yhteistyö, koska koulutuksissa oli monen yhdistyksen toimijoita. Viiden illan luontokerhotoimintaa kokeiltiin Maskussa ja Taivassalossa syksyllä 2017, mutta tämä jäi ainoastaan kokeiluksi, koska lapsiperheitä ei saatu sitoutettua toimintaan.

Lukumummi- ja lukuvaaritoimintaa käynnistettiin hankealueella. Erityisen kiinnostuneita toiminnasta oltiin Maskussa ja Taivassalossa. Toiminnassa tavoitettiin parhaiten maahanmuuttajataustaiset perheet, joita oli hankealueella vähän. Lasten ja seniorivapaaehtoisten kohtaamisista ovat olleet kannustavia. Lukumummi- ja lukuvaaritoiminnassa tarjotaan lapsille lisää lukukokemuksia koulussa sekä innostetaan heitä lukemisen pariin yhteisten lukutuokioiden avulla. Lukutuokioiden lomassa syntyi luontevaa sukupolvien välistä kanssakäymistä, kun vapaaehtoiset osallistuvat lasten arkipäivään ja lapset saivat säännöllisen kontaktin isovanhempiensa sukupolveen. Toiminta juurtui osaksi pysyvää toimintaa. Hankkeessa kehitettiin toimintaan myös kirjanmerkki, mikä on hankkeen jälkeen toimiva työkalu yhteiseen lukuhetkeen.

Määrällinen toteuma

Tavoitetta ei saavutettu: 13 toimintaa (neljä perhekahvilaa, neljä koulua, viisi kerhoa), joissa käyntejä (arvio) 3452 käyntiä.

Vapaaehtoisten ja uusien yhteistyökumppanien rekrytointi

Laadullinen toteuma

Vapaaehtoisia rekrytoitiin hankkeen aikana aktiivisesti kaikissa hankekunnissa. Rekrytoinnin tavat olivat monipuoliset: tapahtumat, Facebook-mainokset, internetsivujen mainokset, lehtijutut, ostetut lehtimainokset. Tehokkaimmaksi tavaksi löytää uusia toimijoita osoittautui ns. puskaradio eli henkilökohtainen kontakti. Erityisen tehokasta se on silloin, kun jo toiminnassa mukana oleva vapaaehtoinen suosittelee toimintaan osallistumista toiselle toimijalle.

Vapaaehtoistoiminnan määrälliset tavoitteet toteutuivat erinomaisesti, mutta tavoite rekrytoida maahanmuuttajataustaisia seniori-ikäisiä vapaaehtoisia ei toteutunut. Tämä tavoite osoittautui mahdottomaksi toteuttaa hankealueella. Hankehan oli aluksi tavoitteena käynnistää laajemmalla toimialueella, jossa asuu enemmän seniori-ikäisiä maahanmuuttajia. Hanketyöstä on kuitenkin opittu paljon ja kumppanien kanssa on käyty keskustelua, että näitä kokemuksia voidaan hyödyntää yhteistyökumppanien muussa toiminnassa. Toimenpiteet ovat olleet lähinnä viestintään liittyviä: kuvat, selkokieliäisyys ja joiltain osin uudet verkostot. Hankealueilla ei toimi esimerkiksi lainkaan maahanmuuttajien omia yhdistyksiä.

Yhteistyökumppaneita etsittiin paikallisesti Taivassalossa, Paimiossa, Nousiaisissa ja Maskussa. Tapahtumissa ovat olleet mukana SPR:n, Metsästysseurojen, Marttojen, VPK:n, kyläyhdistysten, kuntien ja seurakuntien toimijoita. Hankkeen työntekijät ovat olleet avustamassa sekä uusien yhteistyökumppanuuksien syntyemisessä, vapaaehtoistojen rekrytoimisessa ja muussa yhteistoimintaa edistävässä tekemisessä.

Määrällinen toteuma

Tavoite ylitettiin: toimintaan saatiin mukaan yhteensä 20 uutta, toimintaan mukaan lähtenyttä vapaaehtoista ja paikallisia kumppaneita saatiin jokaiseen kuntaan vähintään kaksi eli yhteensä kahdeksan.

Koulutukset

Laadullinen toteuma

Hankkeessa koulutettiin uusia vapaaehtoisia luontomummi- ja -vaaritoimintaan sekä lukumummi- ja -vaaritoimintaan. Lisäksi järjestettiin vapaaehtoisten henkilökohtaisia perehdytyksiä, jotta jokainen toimintaan mukaan haluava pääsee mukaan toimintaan.

Koska maahanmuuttajataustaisia vapaaehtoisia ei onnistuttu rekrytoimaan hankkeen tavoitteen mukaisesti toimintaan, tehtiin koulutusten sisältö sellaiseksi, että vapaaehtoisilla on työkaluja kohdata erilaisia perheitä toiminnoissa. Tätä tuettiin mm. tuomalla koulutuksiin leikkejä, jotka toimivat esimerkiksi tilanteessa, ettei toimijoilla ole yhteistä kieltä. Samoin koulutuksissa puhuttiin paljon kohtaamisesta ja yhdenvertaisuudesta. Tämä koettiin koulutuksiin osallistujien näkökulmasta erinomaiseksi ja mm. koulutuksessa jaetut "Terhokortit" olivat tähän hyvä lisä.

Määrällinen toteuma

Tavoite saavutettiin osittain: Hankkeen aikana järjestettiin yhteensä kuusi koulutusta, joihin osallistui yhteensä 69 vapaaehtoista.

4.2.2. Aikataulu

MLL:n Varsinais-Suomen piirin Porukalla paras! -hanke on edennyt aikataulunsa mukaisesti ajalla 1.3.2017–28.2.2019.

4.2.3. Resurssit

Hankeeseen on hankeaikana tehnyt työtä neljä eri työntekijää tuntikirjanpidon mukaisesti.

4.2.4. Toteutuksen organisaatio

Hanketta on hallinnoinut MLL:n Varsinais-Suomen piiri ry, jonka ylintä päätäntävaltaa käyttää hallitus. Hankkeella ei hankesuunnitelman mukaisesti ole ollut virallista ohjausryhmää, mutta hankkeelle on koottu hanketyöryhmä. Hanketyöryhmään on edustaja Lounais-Suomen Martoilta, SPR Varsinais-Suomen piiristä ja Suomen Metsästäjäliiton Varsinais-Suomen piiri. Koska varsinainen hanketyö on tehty nimetyissä kunnissa, on jokaisessa kunnassa eli Paimiossa, Maskussa (yhteinen Masku ja Lemu), Nousiaisissa ja Taivassalossa ollut työryhmät, joita on kutsuttu koolle tarpeen mukaan. Näihin ovat osallistuneet mm. MLL:n paikallisyhdistysten, SPR:n paikallisosastojen ja metsästysseurojen sekä muiden olennaisten paikallistoimijoiden edustajia.

4.2.5 Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kustannukset ja rahoitus on osoitettu erikseen hankkeen kirjanpidossa.

4.2.6. Raportointi ja seuranta

Hankkeen työntekijät ovat pitäneet työstään tuntikirjanpitoa ohjeiden mukaan, ja ne on toimitettu maksatushakemusten mukana rahoittajalle. Vapaaehtoistyöstä on kerätty omat dokumentit.

Muilta osin hanketta on seurattu ja arvioitu koko hankekauden ajan, jotta toimintaa on voitu kehittää ja suunnata parhaalla mahdollisella tavalla tavoitteiden saavuttamiseksi.

4.2.7. Toteutusolelutukset ja riskit

Hankkeessa tehtiin riskiarvio ja erilaisiin riskeihin on osattu varautua hyvin. Yhteistyö on saanut erinomaisen vastaanoton hankekunnissa.

1) Yhteistyökumppanit

Hankkeen keskeisimmät yhteistyötahot hankesuunnitelman mukaisesti SPR:n Varsinais-Suomen piiri, Suomen Metsästäjäliiton Varsinais-Suomen piiri ja Lounais-Suomen Martat. MLL:n Varsinais-Suomen piirin paikallisyhdistyksistä mukana olivat Lemun, Maksun, Nousiaisten, Paimion ja Taivassalon paikallisyhdistykset. Yhteistyötä tehtiin paikallisesti SPR:n Maskun, Nousiaisten, Paimion ja Taivassalon osastojen ja paikallisten Marttojen (kuten Askaisten, Taivassalon ja Paimion) kanssa. Samoin MS Askaisten Jahti ry:n, Varsinais-Suomen Jousimetsästäjät ry:n, Taivassalon seurakunnan, Taivassalon vapaa-aikatoimen ja Maskun VPK:n kanssa.

2) Tulokset ja vaikutukset

Osa Porukalla Paras! -hankkeen tavoitteista saavutettiin erinomaisesti. Erytisen onnistunut oli uusien isovanhempi-ikäisten vapaaehtoisten löytäminen paikalliseen toimintaan. Toimijoilla on valtava määrä osaamista ja intoa tehdä toistuvaa vapaaehtoistoimintaa. Erytisen vaikuttavaa on se, että paikallisesti saatiin käynnistettyä sellaisia toimintoja ja yhteistyötapoja, jotka toimivat myös hankkeen jälkeen. Tällaisia ovat lukumummi- ja -vaaritoiminta, tietyt tapahtumat ja perhekahvilavapaaehtoiset. Yhteistyö vahvistui erityisesti MLL:n paikallistoimijoiden ja SPR:n, Metsästäjien ja Marttojen paikallistoimijoiden välillä. Myös piiritasolla on mahdollista miettiä yhteistyötä jatkossakin.

Hankkeessa kehitettiin kirjanmerkki osaksi lukumummi- ja -vaaritoimintaa. Se jää toimijoiden käyttöön myös hanketyön jälkeen.

Hankkeen haasteeksi osoittautui se, että alkuperäisen hankealueen supistuttua osoittautui, että kohdekunnissa asu vähän isovanhempi-ikäisiä, maahanmuuttajataustaisia henkilöitä. Heitä ei tavoitettu toivotulla tavalla vapaaehtoistoimintaan. Muita maahanmuuttajataustaisia vapaaehtoisia tavoitettiin satunnaisesti mm. Terhokerhon ohjaajaksi. Maahanmuuttajataustaisia perheitä tavoitettiin tapahtumiin ja erityisesti lukumummi- ja -vaaritoiminnan kautta. Vapaaehtoisille suunnatuissa koulutuksissa yhdenvertaisuus ja toimintatavat kohdata eri toiminnoissa erilaisia perheitä olivat keskiössä, joten valmius perheiden kohtaamiseen on näillä toimijoilla hyvä.

3) Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Maakunnassa tulisi olla mahdollisuus vahvistaa vapaaehtoistoiminnan ammatillista ohjausta edelleen. Kun tehdään laajemmalla porukalla ohjatusti ja tavoitteellisesti yhdessä, resurssit ovat kustannustehokkaasti käytössä eikä yhdelle toimijalle jää liian suurta tehtävää hoidettavaksi. Erityisen onnistuneeksi osoittautui eri sukupolvien yhdessä tekeminen. Sitä tulisi edelleen vahvistaa. Paikallisen yhteisöllisyyden vahvistamista tulee edelleen edistää, siten maaseutu kehittyy ja pysyy elinvoimaisena jatkossakin.

Turussa 10.4.2019

Katja Rippstein

Järjestöpäällikkö